პოლიციის ქმედებების გამართლების ფსიქოლოგიური მექანიზმები: დეჰუმანიზაცია, მორალური გამოთიშვა და იდეოლოგიური განზომილებები

პროგრამა: ფსიქოლოგია

მიმართულება: სოციალური ფსიქოლოგია

თეკლა არჩვაძე

ხელმძღვანელი: ნინო ჯავახიშვილი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2026

სარჩევი

1.შესავალი 5

2.ლიტერატურის მიმოხილვა 8

2.1 დეჰუმანიზაცია როგორც მორალური გამოთიშვის კომპონენტი და ძალადობის გამართლების დამოუკიდებელი მექანიზმი 8

2.2 მემარჯვენე ფრთის ავტორიტარიზმი როგორც ძალადობის გამართლების იდეოლოგიური საფუძველი 16

2.3 სოციალური დომინანტობის ორიენტაციის როლი ძალადობის გამართლების პროცესში 20

ჰიპოთეზები: 29

3. კვლევის მეთოდი 30

3.1 შერჩევა 30

3.2 კვლევის დიზაინი 30

3.3 ინსტრუმენტები 31

3.3.1 მემარჯვენე ფრთის ავტორიტარიზმი 31

3.3.2 სოციალური დომინანტობის ორიენტაცია 31

3.3.3 დეჰუმანიზაცია 32

3.3.4 მორალური გამოთიშვა 32

3.3.5 პოლიციის მიერ ძალის გადამეტებული გამოყენების გამართლება 33

3.3.6 საკონტროლო ცვლადები 33

3.4 პროცედურა 34

3.5 ეთიკის ნებართვა 35

3.6 მონაცემთა ანალიზი 35

4. შედეგები 36

4.1 აღწერითი სტატისტიკა 36

4.2 კორელაცია 38

4.2.1 კავშირები იდეოლოგიურ ცვლადებს შორის 38

4.2.2 იდეოლოგია და მორალური გამოთიშვა 39

4.2.3 მორალური გამოთიშვა და დეჰუმანიზაცია 39

4.2.4 იდეოლოგია და დეჰუმანიზაცია 40

4.2.5 დეჰუმანიზაცია ჯგუფებს შორის 41

4.2.6 იდოლოგია და ძალადობის გამართლება 42

4.2.7 დეჰუმანიზაცია და ძალადობის გამართლება 43

4.2.8 კავშირები ძალადობის გამართლების ცვლადებს შორის 44

4.2.9 კონტაქტი და ძალადობის გამართლება 44

4.3 ჰიპოთეზების შემოწმება 45

4.3.1 ჰიპოთეზა 1-ის შემოწმება - მომიტინგეების მიმართ ძალადობის გამართლების პროგნოზირება 45

4.3.2 ჰიპოთეზა 2-ის შემოწმება - სკოლის წინ გამართულ აქციაში მონაწილე მშობელთა მიმართ პოლიციის ძალადობის გამართლების პროგნოზირება 48

4.3.3 ჰიპოთეზა 3-ის შემოწმება - სოციალური დახმარების მიმღებთა მიმართ პოლიციის ძალადობის გამართლების პროგნოზირება 50

4.3.4 ჰიპოთეზა 4-ის შემოწმება - კრიმინალების მიმართ პოლიციის ძალადობის გამართლების პროგნოზირება 52

4.3.5 ჰიპოთეზა 5-ის შემოწმება - სხვაობა ჯგუფებს შორის პოლიციის ძალადობის გამართლების კუთხით 54

4.3.6 ჰიპოთეზა 6-ის შემოწმება - მემარჯვენე ფრთის ავტორიტარიზმის მოდერატორული როლი მორალურ გამოთიშვასა და პროტესტის მონაწილეების მიმართ პოლიციის ძალადობის გამართლებას შორის კავშირში 55

4.3.7 ჰიპოთეზა 7-ის შემოწმება - მემარჯვენე ფრთის ავტორიტარიზმის მოდერატორული როლი მორალურ გამოთიშვასა და კრიმინალების მიმართ პოლიციის ძალადობის გამართლებას შორის კავშირში 57

5. მონაცემთა ანალიზი 59

5.1 დეჰუმანიზაცია, როგორც პოლიციის ძალადობის გამართლების მთავარი მექანიზმი 60

5.2 მემარჯვენე ფრთის ავტორიტარიზმის ქვესკალების გავლენა საქართველოში პოლიციის ძალადობის გამართლებაზე 64

5.3 სოციალური დომინანტობის ორიენტაციის შეზღუდული როლი სოციალური დახმარების მიმღებთა მიმართ პოლიციის ძალადობის გამართლებაში 67

5.4 მორალური გამოთიშვის როლი პოლიციის მხრიდან ძალადობის გამართლებაში 68

5.5 ჯგუფთა მიმართ პოლიციის ძალადობის გამართლებას შორის განსხვავებების ახსნა 70

5.6 მოდერაციული ეფექტი: ავტორიტარიზმის გამაძლიერებელი როლი 72

5.7 კონტაქტის დამცავი ფუნქცია სამიზნე ჯგუფთა მიმართ პოლიციის მხრიდან ძალადობის გამართლების პროცესში 72

5.8 კვლევის შეზღუდვები და სამომავლო რეკომენდაციები 74

6. დასკვნა 77

7.გამოყენებული ლიტერატურა 80

8. დანართი 83